

Den Haag

ADVIEZEN – Welstands- en Monumentencommissie 2

Gemeente Den Haag, 30 augustus 2023

Locatie:

Spui 70, kamer C01.09

Aanwezig:

Margien Oepts

Plv. voorzitter

Joris Molenaar

Lid

Frederik Pöll

Lid

Secretaris:

Shabnam Esmailzadeh (agendapunten 1, 4, 7, 8) Kirsten van der Plas (agendapunten 2, 3, 5, 7, 9, 10)

A. HAMERSTUKKEN

De commissie is akkoord gegaan met de adviezen uit de ter plekke voorgelegde hamerstukkenlijst(en):

Hamerstukkenlijst A voor vaststelling op 30 augustus 2023

B. INGEKOMEN BOUWPLANNEN

De commissie heeft over onderstaande plannen geadviseerd. De adviezen zijn ter plekke vastgesteld.

1 Bilderdijkstraat 2A

Wcie 20230830/202314023

Bouwen: het veranderen en vergroten van de woning Bilderdijkstraat 2A door het maken van 2 extra bouwlagen ten behoeve van 2 extra woningen en het wijzigen van de voorgevel.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota .

Eerder kon de commissie zich een volledig nieuw pand op deze locatie voorstellen, maar stemde niet in met de hoofdopzet en architectonische uitwerking. Zij constateert dat een groot deel van de eerdere bezwaren op een zorgvuldige manier is aangepast, maar dat de uitwerking op punten beter moet.

De commissie beoordeelt de hechting met het rechter tweelingpand als positief. Echter is een gemetselde kroonlijst een afzwakking van dit uitgangspunt. Zij vraagt om de profilering van de cordonlijsten en de kroonlijst gelijk te detailleren als de bestaande dakrand/cordonlijst, waarbij de ornamentiek (klossen en blokkenlijst) achterwege gelaten kan worden.

Een duidelijke consistente kleurstelling ontbreekt. De commissie vraagt om de keuze van de kleurstelling van de verschillende gevelelementen af te stemmen op het bestaande tweelingpand en vervolgens te tonen in de impressies.

De ramen geven door de voorgestelde indeling de indruk dat de relatief smalle gevel nog meer gedrukt lijkt. De commissie adviseert de middenstijl te laten vervallen, geen kalf maar een draaikiepraam met schuifraamdetaillering toe te passen.

Een metselwerkdrager in het zicht is niet denkbaar, daarvoor in de plaats acht de commissie een prefab rollaag beter passend.

Een houten voordeur is voorstelbaar, echter vraagt de commissie de detaillering van de deur in een aluminium kozijn met zorg uit te werken.

In het algemeen vraagt de commissie de detaillering aan te passen, daarbij ook de detaillering van de cordonlijst toe te voegen en de kleur- en materiaalstaat aan te vullen met specificaties en kleurcodes.

2 Bosschestraat 68

Wcie 20230830/202322793

Bouwen: het veranderen en vergroten van de woning Bosschestraat 68 door het maken van een dakopbouw met een dakterras aan de zijkant.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Hoewel de commissie een dakopbouw op dit bouwblok denkbaar acht en de typologie van een schild onderschrijft, kan zij niet instemmen met het voorstel.

Het deel van het blok waar dit pand onderdeel van is ligt terug uit de rooilijn van de Gentsestraat maar is wel onderdeel van de stedelijke structuur aan het driehoekige plein. De keuze voor een schild als typologie aan het plein levert een overtuigend, rustig en sober beeld op. De commissie vraagt echter om de bestaande opgemetselde gevelbeëindiging, als zorgvuldige en karakteristieke beëindiging, te handhaven en het schild zich hierachter te laten ontwikkelen.

De commissie vraagt om een (mogelijk) toekomstbeeld te tekenen over het bouwblok aan het plein en de hoek om de Bosschestraat in, met aandacht voor de beëindiging op de architectonische eenheid. Een leipan in leikleur is geëigend in relatie tot de context.

De commissie merkt op dat de kopgevel niet als bestaand is getekend; de gemetselde dubbele schoorsteen ontbreekt. De commissie vraagt deze te tekenen en het schild de hoek om door te zetten tot aan de schoorsteen. Dit levert overhoeks vanuit de Bosschestraat een passender beeld op. Een terras in de oksel, achter de schoorsteen aan de achterzijde is voorstelbaar. Het getekende terras is door de vooruitgeschoven positie storend zichtbaar vanuit de openbare ruimte. Het hekwerk van het dakterras dient in positie tevens verder teruggelegd te worden ten opzichte van de gevels. Materiaal en kleurstelling van het hekwerk dienen afgestemd te worden op de hekwerken in het binnenterrein en gespecificeerd te worden met een kleurcode. Verder merkt zij op dat een detail van de wachtgevel ontbreekt.

De dakkapellen zijn in positie, maat en verhoudingen denkbaar, de commissie vraagt echter om ze met zink te omkaderen, de kozijnen in een witte kleurstelling zijn akkoord. Tot slot vraagt de commissie om in het algemeen zorgvuldiger te relateren aan het bestaande bouwblok, aansluitend op de bestaande architectuur van dit pand mag de architectonische uitwerking strakker en zakelijker.

3 De Gheijnstraat 138

Wcie 20230830/202318589

Bouwen: het veranderen en vergroten van de garage De Gheijnstraat 138 tot woning en het maken van een dakopbouw met buitenruimte ten behoeve van de woning.

Akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Eerder sprak de commissie haar waardering uit voor het feit dat met het plan niet de maximale ruimtelijke kaders zijn opgezocht en het zich in maat en schaal verhoudt met de omgeving. De bestaande situatie betreft een eenlaagse tussenbouw tussen twee hogere bouwblokken. De toevoeging oogt eigenzinnig en nieuw, maar is tegelijk sterk gekoppeld aan de bestaande onderbouw. De commissie achtte de hoofdvorm en architectonische opzet voorstelbaar, maar zij had nog opmerkingen met betrekking tot de architectonische uitwerking en de aanhechting van het nieuwe volume op de bestaande garage.

In het voorliggende aangepaste ontwerp is het nieuwe volume zorgvuldiger gehecht aan de bestaande onderbouw. Het verwijderen van de bestaande witte dakrand en het doorzetten van de bestaande lijnen draagt hier positief aan bij en leidt tot een heldere compositie. Er is sprake van een overtuigend geheel tussen bestaand en nieuw.

De nieuwe indeling van de voorgevel op de begane grond beoordeelde de commissie eerder als voorstelbaar. Het laten terugkomen van de bestaande roedeverdeling en de openslaande deuren die verwijzen naar de oorspronkelijke werkplaats/ industriële functie is passend. De kleurstelling is op de oorspronkelijke situatie afgestemd; licht kozijnhout en donkere draaiende delen. De voorgestelde detaillering is zorgvuldig, de commissie vraagt echter aandacht voor een precieze afstemming van de felsbanen op de puien en de algehele gevelcompositie.

4 Dunne Bierkade 16A

Wcie 20230830/202315505

Bouwen/Cultuurhistorie: het veranderen van de horecagelegenheid met woningen en kantoor Dunne Bierkade 16A en het kantoor Dunne Bierkade 17 door het wijzigen van de functie van horeca naar galerie, het maken van een dakterras, het maken van een dakopbouw en het maken van een constructieve doorbraak.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota en beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

Eerder heeft de commissie reeds met de voorgestelde alzijdige kap ingestemd, maar zij had enkele opmerkingen over de architectonische uitwerking en detaillering van de dakkapel en dakrand. Hoewel de commissie progressie ziet kan zij niet instemmen met het voorliggende aangepaste ontwerp.

De kap-dakrandverhouding in het voorliggende plan is niet voorstelbaar. De gootlijst zoals getekend in het detail is te weinig expressief, zowel in de hoogte als in de diepte. Zij vraagt de goot in het detail en gevelaanzichten conform de impressie (pagina 9) uitgetimmerd te maken.

De kozijnen en het metselwerk in de dakkapel dienen uitgelijnd te zijn met de bestaande kozijnen en gevel en met gelijke negge gedetailleerd te worden.

Tevens vraagt de commissie om het rode vlak in het timpaan iets minder verdiept te leggen, de rode en gele kleur van het houtwerk te specificeren met kleurcodes en de set tekeningen op elkaar af te stemmen.

5 Elandstraat 99 en 101

Wcie 20230830/202319639

Bouwen: het bouwen van 8 woningen ter plaatse van de te slopen horecagelegenheid Elandstraat 99 en de woning Elandstraat 101.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie constateert dat de onderhavige bouwaanvraag de uitwerking betreft van een eerder door haar geaccordeerd beginselplan. Hoewel de commissie positief is over de hoofdopzet kan zij op enkele onderdelen die afwijken van het eerder geaccordeerde beginselplan niet instemmen met het ontwerp.

In het voorstel is de bovenzijde van de goot lager gelegd dan in het eerdere beginselplan. Dit heeft tot gevolg dat de kap onwenselijk fors wordt in verhouding tot deze laag zowel in zichzelf als tot de rest van de gevel. Deze verhoudingen zijn typologisch onvoldoende passend. Mogelijk kan bijvoorbeeld door het hoger leggen van de goot en het toevoegen van een strek tussen de dakrand en de kozijnen de kap al minder fors doen ogen. Daarnaast zijn kozijnen in de gevel die direct aansluiten op de dakrand in deze architectuur niet passend; het toevoegen van enkele strekken is wenselijk.

De commissie beoordeelt de dakuitbouwen/dakkapellen in de zijdakvlakken als te fors in hoogte en breder dan functioneel strikt noodzakelijk, zij tasten de volumeopbouw en herkenbaarheid van de afgeknotte schildkap te veel aan. Door deze opzet wordt de kap als het ware in tweeën gesplitst. De commissie kan zich voorstellen dat zij worden verkleind, verlaagd en uitgelijnd met de hoogte van de dakkapellen in het voorschild.

In het eerdere beginselplan is aangestuurd op het herkenbaar houden van de huidige verkaveling, door de panden elk een eigen kap te geven. In de huidige aanvraag is de voordeur bij het linkerpand echter komen te vervallen, waardoor deze herkenbaarheid wordt aangetast. Het linker pand dient, net als zijn belendingen van een voordeur te worden voorzien. De gevel van het rechter pand is ter plaatse van de begane grond aangepast ten opzichte van het beginselplan, dit vraagt om een nieuwe studie van de algehele gevel. Deze gevel oogt door de afmetingen en indeling van de kozijnen te veel als een achtergevel. De introductie van erkers op de verdiepingen is eventueel denkbaar. De commissie vraagt aandacht voor een zorgvuldig uitgewerkte entreepartij met integratie van brievenbussen, bellen en dergelijke ter plaatse van de voordeur.

De commissie stemt in met de positie en plaatsing van de zonnepanelen aangezien deze niet zichtbaar zullen zijn vanaf straatniveau en het daklandschap niet onevenredig aantasten doordat ze in lijn met de dakrand staan en terugliggend van de dakrand zijn gepositioneerd.

De commissie beoordeelt het onderscheid tussen de panden als positief, het mag zelfs nog meer uitgesproken onder andere in kleur en materiaal. Ook kan de commissie zich een sterker onderscheid in afwerking van de schilden voorstellen.

Tot slot merkt de commissie op dat de zijgevels niet zijn getekend, deze dienen te worden aangevuld. Een zorgvuldige afwerking van de zijgevel rechts is essentieel aangezien deze gevel erg in het zicht is, zelfs vanuit het kruispunt Elandstraat-Vondelstraat.

6 Fahrenheitstraat 336

Wcie 20230830/202323221

Bouwen/Cultuurhistorie: het vergroten van de woning Fahrenheitstraat 336 door het maken van een dakopbouw.

Akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie constateert dat op hetzelfde bouwblok en binnen dezelfde architectonische eenheid eerder een dakopbouw is vergund en gerealiseerd. Als eerste initiatief is deze leidend voor iedere nieuwe dakopbouw op dit ensemble. Een nauwkeurige afstemming tot in de details is essentieel om een naadloze aansluiting van de dakopbouwen op elkaar en daarmee een geslaagd toekomstbeeld te garanderen.

De onderhavige opbouw is zo goed als identiek aan de opbouw op nr. 344 met als enige afwijking de indeling op het achterdakvlak. In plaats van te openen deuren zijn hier twee dakkapellen getekend. Deze zijn zorgvuldig ingepast binnen het dakvlak, vormgegeven en gedetailleerd. De commissie stemt dan ook in met de hoofdvorm, architectonische uitwerking en detaillering van de onderhavige dakopbouw.

7 Mesdagstraat 15

Wcie 20230830/202317411

Bouwen/Cultuurhistorie: het veranderen en vergroten van de woning Mesdagstraat 15 door het maken van een dakopbouw met dakterras en een constructieve doorbraak op de begane grond.

Akkoord

Het bouwplan wordt getoetst aan de Welstandsnota en beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

In het voorliggende voorstel zijn de eerdergenoemde bezwaren op een zorgvuldige manier aangepast. Daarmee is het plan passend binnen dit rijks beschermd stadsgezicht.

8 Veenkade 17

Wcie 20230830/202321226

Bouwen: het veranderen van de winkel Veenkade 17 door het wijzigen van de gevel.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota .

Eerder is gevraagd om een samenhangend ontwerp op deze prominente hoek binnen het beschermd stadsgezicht. De commissie constateert dat een groot deel van de eerdere bezwaren op een zorgvuldige manier is aangepast, maar nog niet op alle punten.

De commissie beoordeelt dit ontwerp nog als te weinig samenhangend met te veel verschillende materialen en kleuren. Uitgaand van het behoud en herstel van het bestaande pand, adviseert de commissie de penanten naast de hoekentree eveneens als witte pilasters toe te passen (zie historische foto's), in plaats van de nu voorgestelde natuurstenen penanten. Zij ziet graag dat alle pilasters tot op de bestaande antracieten plint eindigen en niet tot op het maaiveld, zoals nu getekend is. De plint onder de winkelpuien uitgevoerd in schoonbeton in de kleur antraciet en de witte beplating boven de winkelpuien zijn voorstelbaar. Echter, voor reclame-uitingen dient er een aparte vergunning te worden aangevraagd. Daarnaast moet aan de bovenzijde van de beplating de cordonlijst (met bijbehorende detaillering) worden doorgezet.

De kleur- en materialenstaat is niet afgestemd op de tekeningen en dient aangepast te worden. De commissie gaat akkoord met blank gelakte hardhouten deuren en ramen, maar een stolpdeur in Ral 6005 en gevelafwerking in Ral 5011 zijn niet voorstelbaar. Deze en andere inconsistenties dienen uit de tekeningen-set gehaald te worden.

9 Weteringkade 9, 9A, Scheepmakersstraat 2

Wcie 20230830/202220090

Bouwen: het in- en uitwendig veranderen en vergroten van het hotel Weteringkade 9, 9A, Scheepmakersstraat 2 en het kinderdagverblijf Scheepmakersstraat 4.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Eerder heeft de commissie zich positief uitgelaten over de waardering voor de bestaande architectuur en het voornemen deze te herstellen. Zij kon echter niet instemmen met het destijds voorgestelde volume dat zij te fors achtte voor deze locatie. In het voorliggende aangepaste ontwerp is het volume met een bouwlaag afgenomen. De commissie acht het voorliggende ontwerp, als een samenhangend geheel ontworpen en passend bij de functie, relatief fors maar voorstelbaar op deze locatie. Het feit dat de omliggende straatprofielen relatief breed zijn alsmede de ruime ligging door de afgeronde hoek er tegenover is hier een belangrijke factor in.

Op enkele onderdelen van de architectonische uitwerking kan de commissie echter nog niet instemmen met het ontwerp:

- De commissie beoordeelt de hiërarchie binnen de gevel over het algemeen als zorgvuldig. Het hoektorentje is echter inconsequent getekend en oogt te iel en te veel repetitief in relatie tot de algehele gevelcompositie. De toren mag hoger en in vormgeving sterker worden aangezet als markant hoekaccent;

- De commissie vraagt om een ingekleurde gevel waarin ook de bestaande materialen en oorspronkelijke kleuren inzichtelijk worden gemaakt;
- Om de inpassing van het plan in zijn omgeving goed te kunnen beoordelen krijgt de commissie graag een tekening van het ontwerp in een bredere context voorgelegd;
- De commissie mist een duidelijke onderbouwing van de nieuw toe te passen kleuren en materialen. Zij vraagt om het nieuwe materialen- en kleurenpalet voort te laten komen uit de bestaande kwaliteiten die onder andere in de Scheepmakersstraat nog zichtbaar zijn. Een kleuronderzoek ter onderbouwing van de keuzes is wenselijk.
- Ter plaatse van het kinderdagverblijf beoordeelt de commissie het doorzetten van de bestaande open-dichtverhouding als te veel. Een meer sobere gevelcompositie in combinatie met groen is geëigend op deze plek. De wachtgevel ter plaatse van de groene gevel wordt nu permanent, dit vraagt om een zorgvuldige en kwalitatief hoogwaardige afwerking van deze gevel.
- Ten aanzien van de detaillering beoordeelt de commissie deze in het algemeen als zorgvuldig. Zij vraagt om inzichtelijk te maken hoe de overgang van het oude naar het nieuwe metselwerk is gedacht en duidelijk aan te geven wat wel/niet wordt gesloopt en op welke wijze er wordt aangeheeld en gereinigd en gevoegd.

10 Zeesluisweg 82H

Wcie 20230830/202322535

Bouwen (beginselaanvraag): het vergroten van de woning Zeesluisweg 82H door het maken van een dakopbouw.

Niet akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie kan zich een dakopbouw op de onderhavige woning voorstellen maar zij stemt niet in met de gekozen hoofdopzet en architectonische uitwerking. De commissie kan zich een ondergeschikt vormgegeven en lichte opbouw op dit bouwblok voorstellen met behoud van de bestaande dakrand en de daarmee samenhangende dominante horizontaliteit van de bebouwing zo dat er bij individuele optopping als ook bij een toekomstbeeld met alle woningen opgetopt een overtuigend beeld ontstaat.

De dakopbouw is niet op het niveau van de individuele woning, Zeesluisweg 82H, getekend maar over het hele bouwblok. Het effect van de individuele optopping is dan ook niet te beoordelen.

Margien Oepts

Plv. voorzitter Welstands- en Monumentencommissie